

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI saziv
Prolećna sesija

Komisija za spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije
Sednica br. 47
Priština, 14.06.2019. god., u 11:50 časova
Zgrada Skupštine, sala C-203

Z a p i s n i k

Sa zajedničkog sastanka Komisije za spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije i Komisije za evropske integracije, sa delegacijom Grupe prijateljstva sa državama Jugoistočne Evrope iz Bundestaga.

Na sastanku su iz redova KSPDSI prisustvovali sledeći poslanici: Elmi Reçica, Fitore Pacolli, Dukagjin Gorani, Evgjani Thaçi-Dragusha, Zafir Berisha i od KEI, potpredsednik Armend Zemaj, i poslanik Ismajl Kurteshi.

Učesnici iz delegacije Grupe prijateljstva sa državama Jugoistočne Evrope iz Bundestaga: g. Josip Juratović, g. Hansjörg Müller, gđa. Renata Alt i g. Jan Axel Voss.

Iz kancelarije KSPDSI: Manush Krasniqi i iz kancelarije KEI, Adelina Demolli i Ahtere Loxha.

Sastankom je predsedavao: Armend Zemaj, potpredsednik KEI.

Armend Zemaj, delegaciji Nemačkog Bundestaga je poželeo dobrodošlicu u predstavio je poslanike obe komisije koji su bili prisutni na sastanku. On je upoznao delegaciju o radu KEI, dajući im do znanja da se rad ove komisije sprovodi na osnovu SSP-a i ERA, nadzor harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa aquis communautaire, i obaveza koje proizilaze iz izveštaja za državu. G. Zemaj je takođe rekao da su angažovani za unapređivanje stanja o percepciji države, kako bi se dalo zeleno svetlo Kosovu za viznu liberalizaciju. On je upoznao prisutne da je država Kosova zahvalna Nemačkom Bundestagu, njenim poslanicima i Evro-poslanicima koji su podržavali Kosovo u kontinuitetu.

Elmi Reçica, je rekao da zbog odsustva predsednice i potpredsednika KIPDSI želi da poželi dobrodošlicu nemačkoj delegaciji, navodeći da nemačku državu smatramo kao blisku zemlju, najsnažniju i koja nas najviše podržava. Dao je do znanja da Kosovo nema ni put ni drugu alternativu sem evropskih integracija za njenu perspektivu i orijentisana je pro zapadnim politikama i pro Briselu, i da je veoma zainteresovana da postane deo NATO-a. Dalje, g. Reçica je naveo da imamo pitanje koje je otvoreno i aktuelno, a to je dijalog sa Srbijom. Istovremeno, rekao je da smo stabilna država i da imamo stabilne odnose sa svim zemljama iz okruženja i jedino otvoreno pitanje i nestabilnost imamo sa Srbijom. U tom pravcu, zainteresovani smo da kao Skupština i kao pojedinci imamo što pre definitivni sporazum sa Srbijom i imamo jasne stavove kao Skupština, da teritorijalna celost i unutrašnja organizacija, se ne može pregovarati, da neće

imati razmene teritorija i nikakvo pitanje koje bi destabilizovalo region i da se osećamo sigurnim da će taj sporazum imati te uslove.

Fitore Pacolli, je rekla da će stati na nekoliko pitanja koja utiču na svakodnevni život, ne samo našeg već i građana sa svih delova Kosova, nezavisno od njihove etničke ili verske pripadnosti. Ona je rekla da smo započeli dijalog, koji je bio bez načela i do danas je kompletno diskreditiran, isti je nelegitiman, nema transparentnosti, nedostaju načela tokom celog vremena pregovaranja koji je razvijen i preinačen na ličnu avanturu nekoliko ljudi, pojedinaca, koji isti koriste za svoje interese i mogu dovesti pitanje dijaloga na drugi put, koji može ići u pravcu destabilizacije dijaloga na drugi opasan put. Ona je takođe obavestila prisutne da je formirana jedna državna pregovaračka ekipa, koja najmanje može da se zove državna delegacija, jer je stvorena kao sredstvo za korišćenje od strane Predsednika kako bi postigao svoju inicijativu. Ustavni sud je isti procenio neustavnim, što je dobar korak, jer je u suprotnošću sa načelima Ustava i dobio je 59. glasova od 120 ukupno. Razmena teritorija je došla kao ideja kasnije, a dijalog je započet bez konkretnih načela, gde Kosovo nije znalo gde će to da završi. Srećom, ta ideja nije naišla na podršku ni građana Kosova, uključujući Albance i Srbe, uključujući i Skupštinu, niti kod ostalih opozicionih političkih stranaka. Kosovo i Srbija trebaju da postignu konačni sporazum, ali ne žureći, i ne sa tim figurama koje su diskreditovala proces do te mere, gde su stavili u rizik budućnost Kosova i regiona, rekla je ona. Mi imamo potrebe za novi dijalog sa načelima, koji se vodi od novih ljudi, koji su politički pripremljeni i koji imaju za cilj da postignu sporazum koji bi uticao na poboljšanje života svih građana Kosova i koji otvara put Kosovu ka integracijama u EU. Dalje, gđa. Pacolli je rekla da želi da otvori jedno pitanje koje je važno, a tiče se integracije Kosovskih Srba u našim institucijama. Možda ste informisani da Ustavom Kosova oni uživaju sva prava, međutim, u praksi oni su ostavljeni van institucija, van škola, van univerziteta, dakle, nema konkretnih investicija. Mi kao VV mislimo da postoji drugi put kako bi se rešio taj problem, da se izvrši integracija Srba i ostalih etničkih pripadnosti u društvenom i kulturnom životu, a ne samo u službenim institucijama, kao što su Skupština i Vlada, i po tom pitanju Nemačka vlada treba da nam pomogne, ali i Evropa u celosti. Nama treba vrsta, kao što je tip Maršalskog fonda, koji bi nam pomogao u konkretnim investicijama, pogotovo u Nemačkoj, ne deleći grad na sever i jug, jer ako budemo investirali u Mitrovici, onda bi Srbi i Albanci radili zajedno, bili bi integrisani i kretali bi dalje. Do sada, investicije i projekti koji su predviđeni za društvo Kosova i njen narod, u pravcu tolerantnog društva i kako bi uspeli da postignemo pomirenje između određenih etničkih pripadnosti, bilo je pogrešno. Na primer, uzeti su neki mladi Albanci i Srbi, poslani su u Briselu na nedelju dana na trening i vraćeni su na Kosovu. To ne integriše mlade Albance i Srbe. Integracija se može učiniti samo preko zajedničkog rada, zajedničkog obrazovanja u školama i zajedničkim univerzitetima. U Mitrovici imamo dva univerziteta, gde Srbi uče na srpskom jeziku a Albanci uče na albanskom jeziku. Evropa i Nemačka bi trebali da koriste drukčiju tehniku, gde bi se doveo neki univerzitet sa svetskim renomeom ili evropskim, u Mitrovici, i gde bi imali ne samo studente sa severa i juga Mitrovice, već i iz drugih mesta, i da se Mitrovica stvori grad gde bi dolazile razne kulture i etničke pripadnosti.

Zafir Berisha, je rekao da su legitimne ambicije građana Kosova da se slobodno kreću na Kosovu. Kosovo kao celost ne sadrži neki veliki problem za Evropu i prevazići će se i politički problemi unutar EU-a, kako bi se kosovskim građanima dala mogućnost, jer je jedan deo ovog društva dao doprinos. U dijalogu sa Srbijom, ono što je bilo sporno, završeno je pre 20. godina, gde je uz pomoć NATO-a, Srbija dobila odgovor. Mi kao Socijaldemokratska inicijativa, snažno smo zainteresovani da preko dijaloga rešimo neka sporna pitanja između dve zemlje, i naravno da region ide dalje i postane deo Evrope. On je rekao da ponavlja neprijateljski stav Srbije prema Kosovu, koja koristi Srbe sa Kosova da destabilizuju Kosovo i Nemačka i ostale evropske države trebaju imati to u vidu, da aktuelna politika Srbije nema mnogo razlike od Miloševićeve politike i ova huškačko ratna politika Beograda više ne ide u ovom veku, kako su oni mislili u proteklom

veku. Na kraju, g. Berisha je rekao da očekuju mnogo od Nemačke države i da smo zahvalni za izvanredno angažovanje koje su imali do sada za region i za građane Kosova.

Dukagjin Gorani, između ostalog, rekao je da smo mi izolovani i da trebamo da zatvorimo proces dijaloga, međutim da se slomi ovaj začaran krug a kosovsko rukovodstvo i njena politička zajednica trebaju uzeti i hrabrost i inicijativu kako bi se vitalni procesi završili. Mi trenutno ne želimo ni Zajednicu sa srpskim opštinama i odbijamo ideju korigovanja granica i ako pitate svakoga u kosovskoj političkoj zajednici šta je najvažnije za Kosovo, nećete dobiti drugi odgovor sem odbijanja. Stvaranje mentaliteta odbijanja nam šteti i unutrašnju scenu ali je mnogo oštetilo i imidž ili status, u regionalnom i međunarodnom kontekstu, zbog činjenice da kao nova država želimo da prenesemo poruku da nemamo čega da se plašimo od naše budućnosti i ništa se ne može izgubiti preko pregovora i postizanja sporazuma. Ovo definitivno mi stvaramo, i stvorilo je iskivljenu definiciju politike, gde kompromis nije deo. Trenutno, u našem društvu, politika i kompromis su dve različite stvari. Svi elementi, i dijalog i slabo upravljanje i izolacija, zavisne su i kao takve one samo hrane jedna – drugu. Kao PSD, probali smo da slomimo ovaj zavezani krug, da izradimo zakon o dijalogu i da nađemo jedan format, preko kojeg bi rukovodeća politička kosovska zajednica bila u stanju da predstavi i saraduje u neizbežnom procesu pregovora između Kosova i Srbije. Politička opozicija je bila protiv ovog koncepta i formata, i zakon o dijalogu je poslat Ustavnom sudu, a šanse su da će ona doneti odluke da jedan deo nadležnosti je u suprotnošću sa Ustavom, kojim povodom će PSD biti primorana da se povuče od državne delegacije, jer se treba poštovati odluka Ustavnog suda. To je politički rivalitet kojim trenutno funkcionišemo i lično vidim veoma malo mogućnosti da može da se stvori neki stav konsenzusa, koji bi obuhvatao svest da je dijalog neophodan i neizbežan. Nemamo potrebe da imamo straha. Sedanje na pregovarački sto treba da podrazumeva nalazak spremnosti za nalazak rešavajućeg izlaska. Na kraju, g. Gorani je rekao da su ovih dana, politika i kompromis postale dve stvari i da mu je žao što će se potrošiti još jedna godina bez jasnog rešenja.

Josip Juratović je tokom svoje rasprave rekao da narod bira poslanike kako bi ih oni zastupali unutra i kako bi rešavali njihove probleme. Problem ljudi u regionu i onih koji žive tu je isti kao kada bi pitali nekog građana u Prištini, koji su problemi za koje očekuju da političari reše, a to bi bilo zaposlenje i zdravstvo, i to bi bio isti odgovor i od građana drugih zemalja u regionu. Kompromis je najvažnija stvar. To ne treba da se tretira kao izdaja, već kao mali korak napred, i to je divnost demokratije. Dalje, Berlinski proces bez funkcionalne CEFTE nije moguć i ona treba da funkcioniše, jer bez ekonomske zone nema saradnje. Parlamentarci su glavna odgovorna lica za sve ono što se događa u ovoj zemlji. Dalje, dodao je da se na Kosovu radilo, ali ima još mnogo toga da se uradi i treba se raditi kako bi mi mogli da pomognemo. Demokratija ima svoje vrednosti. Vi trebate da radite kao izabranici naroda, a ne kao šefovi vlade. Ovo je parlamentarna uloga ali i uloga civilnog društva treba biti konstruktivnija. G. Juratović je rekao da smo mi na raspolaganju za saradnju, da mogu da dođu u Berlin i da ih možemo pozvati ovde. Nama je neophodna vaša podrška i rad, kako bi smo ubedili Evropljane da Balkan nije tako loš, kao što ga vidimo u medijima.

Renata Alt, je u svojoj diskusiji pitala poslanike: Nakon Evropskih izbora, koji su planovi Kosova, šta ona očekuje od buduće Evropske Komisije? Da li ima razgovora sa zemljama EU-a koje nisu priznale Kosovo? Koja je komunikacija sa njima, kako bi oni priznali nezavisnost Kosova? Ona je dalje rekla da su ta pitanja koja će ih interesovati tokom 12 narednih meseci, na kojima se treba raditi, kako bi nemačka strana bila u stanju da pomogne.

Armend Zemaj, je rekao da su reči g. Juratovića poruka za nas, za obaveze koje imamo nad našim građanima. On je obavestio nemačku stranu da rade na tome kako bi bili progresivniji, kao što to zaslužuje država Kosova i njeni građani. Dao je do znanja da mi još nismo priznali od 5.

država članica EU-a, i najbolji regionalni mehanizam, kako bi se približili sa ovim zemljama je parlamentarna diplomatija. On je u nastavku informisao o načinu saradnje sa Evropskim poslanicima i o aktuelnom stanju o odnosima sa 5. zemljama EU-a, koje nisu priznale Kosovo. Dalje, g. Zemaj je rekao da Kosovo ima potrebe za podršku Nemačke, ali ima potrebe i za dodatno angažovanje i da koordiniraju mnoge teme, da se one poboljšaju i da one koje su u suprotnošću sa zakonom ili koji greše, budu uklonjeni sa političke scene. On je takođe dalje dao do znanja da Kosovo ima odličnu omladinu koja može da vodi zemlju čistim rukama i koji su profesionalno pripremljeni.

Ismajl Kurteshi se zahvalio nemačkoj strani za veliko angažovanje u pravcu pravog rešavanja problema između Kosova i Srbije. On je rekao da je prirodno da se demokratska Nemačka i Evropa angažuju za konačni sporazum, ali je to moguće samo kada se postigne pravi sporazum, jer iz istorije znamo da imponirani sporazumi ne mogu da budu konačni i to smo doživeli 1878. godine na Berlinskom Kongresu i 1945. godine odlukom AVNOJ-a. Dalje, rekao je da kao građani Kosova, mi smo spremni za jednakost između građana Kosova, nezavisno od verske ili nacionalne pripadnosti i zahtevamo da se poštuje reciprocitet tokom sporazuma između zemalja. Takođe, naveo je da je kompromis važan, ali da on treba imati granice, a za 8. godina dijaloga, govorilo se za unutrašnje uređenje Kosova, što prevazilazi sve linije kompromisa. Dalje, g. Kurteshi je rekao da Srbija ima za cilj da podeli Kosovo. To pokušava da učini, bilo to preko korigovanja granica, bilo to preko Zajednice srpskih opština, koju zajednicu oni traže, što je više od zajednice. Srbija ide velikim koracima u pravcu EU-a, ali niko ne primećuje da Albanci koji žive u Preševskoj dolini, su najdiskriminirajući u Evropi. Od Evropske Komisije očekujemo jednaki tretman između dve strane. Na kraju, dodao je da je gđa. Mogerini gurala napred projekat Srbije za podelu Kosova, što smo mi to smatrali nepravednim i gđu. Mogerini smo smatrali da radi za Srbiju a ne kao direktnog posrednika.

Armend Zemaj se zahvalio za sastanak Nemačkoj Ambasadi i nemačkim poslanicima, kojima je poklonio simboličan poklon.

Sednica je završena u 15:00 časova.

Član komisije,

Elmi Reçica

Pripremili:

Osoblje za podršku Komisije za spoljne poslove, dijasporu i strateške investicije